

Til kontrollutvalget i Vega kommune

Sandnessjøen 24.09.2025

Saksbehandler:

Sekretariatsleder

Tobias Langseth

SAK 14/2025: PROSJEKTUTVIKLING FORVALTNINGSREVISJON [UTENFORSKAP]

1: Innledning og bakgrunn

Kontrollutvalget drøftet i sak 07/2025 [møte 06.06.2025] eventuell bestilling av et forvaltningsrevisjonsprosjekt knyttet til temaet «Utenforskap».

Vedtaketets ordlyd:

«Kontrollutvalget har diskutert innretningen av forvaltningsrevisjonsprosjektet «Utenforskap og psykisk helse» nærmere. Sekretariatet følger opp saken med henblikk på å frembringe et utkast til prosjektplan i samarbeid med Revisjon Midt-Norge. Det tas sikte at prosjektplanen behandles på kontrollutvalgets neste planlagte møte [26. september].»

Kontrollutvalgets initiativ er fulgt opp gjennom en dialog med Revisjon Midt-Norge, som har utført forvaltningsrevisjon med liknende/tilgrensende tema for andre kommuner tidligere.

Lenke til rapporteksempler:

[Unge utenfor arbeid og utdanning i Selbu kommune - Revisjon Midt-Norge](#)

[Kommunens arbeid med psykisk helse og rus - barn og unge - Revisjon Midt-Norge](#)

[Barnefattigdom i Namsos kommune - Revisjon Midt-Norge](#)

Revisjon Midt-Norge har utarbeidet en prosjektplan til bruk for kontrollutvalget i forbindelse med vurderingen av innretning m.m. på prosjektet [vedlegg 1].

2: Kontrollutvalgets oppgaver og rolle

Kontrollutvalgets oppgave er i første omgang å se til at det gjennomføres forvaltningsrevisjon av kommunens virksomhet, og av virksomheten i selskaper som kommunen har eierinteresser i. Jf. kommuneloven § 23-2 første ledd bokstav c. Likeledes skal det utføres kontroll med forvaltningen av kommunens eierinteresser i selskaper. Jf. § 23-2 første ledd bokstav d. Se appendiks 1.

3: Oppsummering og avslutning

Innretningen på prosjektet drøftes i møtet. Oppdragsansvarlig revisor vil delta pr. MS Teams.

Forslag til vedtak:

Kontrollutvalget bestiller et forvaltningsrevisjonsprosjekt knyttet til temaet «Utenforskap». Fremlagte prosjektplan fra Revisjon Midt-Norge legges til grunn for gjennomføringen av prosjektet.

Vedlegg –

1: Prosjektplan utarbeidet av RMN datert 15.09.2025

2: Fremlegg sak 07/2025 – møte 06.06.2025

Appendiks 1 – Utdrag fra kommuneloven

§ 23-2. Kontrollutvalgets ansvar og myndighet

Kontrollutvalget skal påse at

- a) kommunens eller fylkeskommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte
- b) det føres kontroll med at den økonomiske forvaltningen foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak
- c) det utføres forvaltningsrevisjon av kommunens eller fylkeskommunens virksomhet, og av selskaper kommunen eller fylkeskommunen har eierinteresser i
- d) det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser i selskaper mv. (eierskapskontroll)
- e) vedtak som kommunestyret eller fylkestinget treffer ved behandlingen av revisjonsrapporter, blir fulgt opp.

Kontrollutvalgets leder har møte- og talerett i kommunestyret eller fylkestinget når utvalgets saker skal behandles. Utvalgets leder kan la ett av de andre medlemmene i utvalget utøve denne retten på sine vegne.

Kontrollutvalget kan kreve at kommunen eller fylkeskommunen legger fram enhver opplysning, redegjørelse eller dokument som utvalget finner nødvendig for å utføre sine oppgaver. Kontrollutvalget kan også foreta undersøkelser som det mener er nødvendige. Taushetsplikt er ikke til hinder for å gjennomføre kontrolltiltak etter dette leddet.

Kontrollutvalget har rett til å være til stede i lukkede møter i folkevalgte organer i kommunen eller fylkeskommunen. Kommunestyret og fylkestinget kan selv bestemme at denne retten ikke gjelder lukkede møter i kommunestyret og kommunerådet eller fylkestinget og fylkesrådet.

Departementet kan gi forskrift om kontrollutvalgets oppgaver og saksbehandling.

§ 23-3. Forvaltningsrevisjon

Forvaltningsrevisjon innebærer å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak.

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan som viser på hvilke områder det skal gjennomføres forvaltningsrevisjoner. Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens eller fylkeskommunens virksomhet og virksomheten i kommunens eller fylkeskommunens selskaper. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for forvaltningsrevisjon.

Planen skal vedtas av kommunestyret og fylkestinget selv. Kommunestyret og fylkestinget kan delegere til kontrollutvalget å gjøre endringer i planen.

§ 23-4. Eierskapskontroll

Eierskapskontroll innebærer å kontrollere om den som utøver kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring.

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan for hvilke eierskapskontroller som skal gjennomføres. Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens og fylkeskommunens eierskap. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for eierskapskontroll.

Planen skal vedtas av kommunestyret og fylkestinget selv. Kommunestyret og fylkestinget kan delegere til kontrollutvalget å gjøre endringer i planen.

Appendiks 2 – Lenker til generell informasjon om temaet

Nasjonalt nivå:

[Regjeringen med nullvisjon for utenforskap - regjeringen.no](https://www.regjeringen.no)

[Regjeringen mottar rapport om inkludering av barn og unge - regjeringen.no](https://www.regjeringen.no)

[Deler ut 283 millioner kroner - regjeringen.no](https://www.regjeringen.no)

Kommunenes interesseorganisasjon:

[Ungt utenforskap - KS](#)

Nordland fylkeskommune:

[Aktuelt utenforskap - Nordland fylkeskommune](#)

[Utenforskap må bli til fellesskap - Nordland fylkeskommune](#)

Statistisk sentralbyrå:

[18 prosent i yrkesaktiv alder er utenfor – SSB](#)

[13563: Kommunefordelt arbeidsstyrkestatus \(inkl. NEET\) for personer 15 år og eldre, etter bosted, alder og innvandringskategori \(K\) 2008 - 2023. Statistikkbanken](#)

[Trygd og stønad – SSB](#)

NAV:

[Statistikk - nav.no](#)

Lovgivning:

[Lov om folkehelsearbeid \(folkehelseloven\) - Lovdata](#)

Hvorfor er det forskjell mellom SSB og Nav sine tall på utenforskap? ^

Det er flere mulige grunner til forskjeller mellom SSB og [Nav sine tall på utenforskap \(PDF\) \(nav.no\)](#), deriblant ulik(e)

- definisjoner
- prioritering av status
- måletidspunkt
- aldersgrupper

Definisjoner

I statistikken «Tilknytning til arbeid, utdanning og velferdsordninger» defineres utenforskap som bosatte personer som ikke er:

- sysselsatte (lønnstakere og selvstendig næringsdrivende)
- under ordinær utdanning
- deltakere på arbeidsmarkedstiltak, inkludert introduksjonsordningen

Definisjonen tar utgangspunkt i begrepet «Not in Education, Employment or Training» (NEET) som brukes om ungdom i alderen 15–29 år som er utenfor arbeid, utdanning og opplæring. Da havner også mottakere av avtalefestet pensjon (AFP) og alderspensjon som del av «utenfor»-gruppen.

Nav definerer utenforskap som bosatte personer som ikke:

- har et arbeidsforhold i Aa-registeret
- er i høyere utdanning
- har tatt ut alderspensjon eller offentlig AFP
- har næringsinntekt over kr 50 000 som selvstendig næringsdrivende

Det betyr at deltakere på arbeidsmarkedstiltak, inkludert introduksjonsprogrammet, sees på som «innenfor» i SSB sin statistikk og «utenfor» i Nav sine tall. På samme måte regnes mottakere av alderspensjon og avtalefestet pensjon (AFP) som «utenfor» i SSB sin statistikk og «innenfor» hos Nav.

I tillegg er det ulike avgrensninger mellom SSB og Nav sine tall i hvem som regnes som lønnstakere, selvstendig næringsdrivende og under utdanning.

Prioritering av status

I statistikken «Tilknytning til arbeid, utdanning og velferdsordninger» beregnes det én status for den enkelte persons forhold til arbeidsmarkedet, utdanning og ytelser. For personer som er aktive i flere statuser samtidig, synliggjøres den høyest prioriterte statusen. Les mer om dette i faktaboksen om betydningen av prioritering av arbeidsstyrkestatus.

[Hvorfor har NAV og SSB ulike tall for mottakere av AAP og uføretrygd? – SSB](#)